



22 травня 2020 року в газеті «Голос України» був опублікований Закон від 16.01.20 р. № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податків, усунення технічних і логічних неув'язок у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466). **Зміни**, внесені до Податкового кодексу (далі – ПК) Законом № 466, **набувають чинності поетапно**: частина – з наступного дня після публікації названого Закону, тобто з 23 травня 2020 року, частина – з 1 липня 2020 року, частина – з 1 січня 2021 року.

У цьому номері ми проаналізуємо найбільш значні зміни, що стосуються адміністрування податків, податку на прибуток, ПДВ, ПДФО та єдиного податку, починаючи з тих, які набули чинності з **23.05.20 р.**

Податкове адміністрування

У розд. II «Адміністрування податків, зборів, платежів» ПК зміни стосуються декількох питань, розглянемо їх.

Індивідуальні податкові консультації (ст. 52 ПК)

Тепер ПК передбачає, що Індивідуальні податкові консультації (далі – ІПК) можуть надаватися платникові податків не тільки в усній і письмовій паперовій формі, але й в електронній. Запит на отримання **ІПК в електронній формі** необхідно завіряти кваліфікованим електронним підписом. Вибір, у якій формі отримати ІПК, залишається за платником податків, а юридична сила паперової та електронної версії – однакова.

Строк на надання платникові податків ІПК становитиме, як і зараз, 25 календарних днів (далі – к. д.). Але продовжити строк для відповіді тепер можна буде на 15 к. д. (зараз – на 10 к. д.). Тобто максимальний строк, протягом якого слід чекати відповіді від ДПС на свій запит, тепер дорівнюватиме **40 к. д.**

У тексті ст. 52 ПК використовувалися два поняття – Єдина база ІПК та Єдиний реєстр ІПК, а означали вони, по суті, одне й те саме, і це створювало плутанину. Тепер у ст. 52 буде чітко зазначено, що всі ІПК заносяться до **Єдиного реєстру ІПК** і знайти цей реєстр можна у вільному і безплатному доступі на офіційному сайті ДПС.

Оскарження рішень органів ДПС (ст. 56 ПК)

Строк для адміністративного оскарження рішень органів ДПС, як і раніше, становить 10 робочих днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення (далі – ППР) або іншого рішення контролюючого органу. Але тепер у платників податків, які пропустили цей строк з поважних причин, з'явиться можливість клопотати про його відновлення. У п. 56.3 ПК передбачено, що в такій ситуації при поданні скарги, що «запізнилася», платник податків разом з нею може подати **клопотання про відновлення пропущеного строку**, додавши до нього копії документів, що підтверджують поважність причин. Подати таке клопотання можна протягом 6 місяців з моменту закінчення пропущеного строку для подання скарги.

Скарги на рішення територіальних органів ДПС слід подавати до ДПС України. Але із цього правила тепер є виняток. Стаття 56 ПК доповнена новим п. 56.31, а в ньому сказано, що скарги подаються до контролюючого органу, який прийняв оскаржуване **рішення щодо нерезидентів**, які провадять в Україні діяльність через відокремлені підрозділи (у т. ч. постійні представництва). Це може бути:

- рішення про взяття нерезидента на податковий облік;
- ППР, винесене у зв'язку з визначенням грошового зобов'язання в порядку, передбаченому:
 - пп. 141.4.2 ПК;
 - п. 117.1 та 117.4 ПК;
 - п. 133.3 ПК.

А ось якщо в задоволенні скарги у цьому випадку буде відмовлено, тоді платник податків зможе оскаржити рішення територіального органу ДПС, звернувшись до ДПС України.

Строки сплати податків (ст. 57 ПК)

Тепер у ПК прямо зазначено, що коли граничний строк сплати податкового зобов'язання припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем сплати вважатиметься операційний (банківський) день, що настає за цим вихідним або святковим днем (**п. 57.1 ПК**). Цей момент на практиці часто викликав спори платників податків з органами ДПС з огляду на свою неврегульованість. Тепер для таких спорів немає підстав.

Урегульований також ще один важливий момент. Тепер ПК передбачає (п. 57.3 ПК), що сплачувати податкові зобов'язання, донараховані органом ДПС, платник податків повинен протягом **10 робочих** днів з моменту отримання ППР (було – «календарних», і це викликало суперечності, оскільки строк для оскарження ППР обчислювався в робочих, а не в календарних днях). Якщо ППР оскаржується, то сплачувати зазначену в ньому суму немає необхідності, оскільки грошове зобов'язання вважається неузгодженим до моменту закінчення адміністративного оскарження.

Взяття платників податків на облік в органі ДПС (ст. 64, 65 ПК)

Як і раніше, при реєстрації юросіб та їх відокремлених підрозділів орган ДПС бере їх на облік на підставі відомостей, що надійшли з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань (далі – ЄДР). Але якщо раніше орган ДПС мав зробити це не пізніше наступного робочого дня після надходження відомостей з ЄДР, то тепер орган ДПС зобов'язаний буде зробити це **в день надходження таких відомостей** з ЄДР (п. 64.1 ПК). Те саме стосується і фізосіб-підприємців (п. 65.5 ПК).

Факт взяття на облік платника податків тепер **підтверджується відомостями, оприлюдненими на порталі електронних сервісів**, а не випискою з ЄДР, як це було раніше. Тобто документообіг спрощується. Знайти портал електронних сервісів можна за посиланням <https://kap.minjust.gov.ua>

Помінявся **порядок взяття на облік нерезидентів** (п. 64.5 ПК). Тепер ПК передбачає, що нерезиденти (юридичні компанії, організації), які провадять в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у тому числі через постійні представництва, або придбавають нерухоме майно чи отримують майнові права на таке майно в Україні, або відкривають рахунки в банках України, зобов'язані стати на облік у податковому органі. Порядок їх взяття на облік детально прописаний у п. 64.5 ПК, а також у цьому випадку потрібно буде керуватися порядком, затвердженим Мінфіном.

Планові перевірки (ст. 77 ПК)

Тепер ПК чітко передбачає, що **внесення змін до плану-графіка** проведення документальних планових перевірок на поточний рік допускається **не частіше одного разу в першому та один раз у другому кварталі року** (крім випадків, коли зміни пов'язані зі зміною найменування платника податків, який уже був включений до плану-графіка, та/або виправленням технічних помилок).

Про проведення планової виїзної перевірки платник податків має бути повідомлений не пізніше ніж за 10 к. д. до її початку. Тепер таке повідомлення може направлятися в електронній формі **через електронний кабінет** платника податків, з дотриманням вимог ст. 42 ПК.

Податкова застава (ст. 95 ПК)

Якщо майно платника податків знаходиться в податковій заставі, то орган ДПС має право здійснювати стягнення коштів і продаж майна платника податків. Раніше це робилося не раніше ніж через 60 календарних днів з дня відправлення (вручення) платникові податків податкової вимоги. А зараз цей строк скоротився і становить **30 к. д.**

Податок на прибуток

Напередодні набуття чинності Закону № 466 ми вже розповідали про більшість змін, з якими платники податку на прибуток зіткнуться в 2020 році (див. «БАЛАНС», 2020, № 8, с. 9). Коротко нагадаємо про них у зв'язку з набуттям чинності окремих норм цього Закону.

Новий розмір доходу для застосування податкових різниць

Змінено розмір прибуткового критерію для застосування різниць з розд. III ПК. Згідно з оновленою редакцією пп. 134.1.1 ПК платники, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухобліку, за останній річний звітний (податковий) період **не перевищує 40 млн грн, можуть не коригувати** бухгалтерський фінрезультат на різниці, передбачені розд. III ПК (крім різниці в сумі податкових збитків минулих років), для визначення об'єкта обкладення податком на прибуток. Але тільки за умови, що такий платник прийняв відповідне рішення і повідомив про нього податковий орган у декларації за перший рік, у якому його дохід не перевищив розмір прибуткового критерію.

Уважаємо, що рішення про незастосування різниць, яке раніше прийняли платники з доходом, що не перевищує 20 млн грн, не втрачає свою чинність і зараз.

Таким чином, платники, дохід яких за 2019 рік перевищив старий критерій 20 млн грн, але не перевищив новий критерій у 40 млн грн, мають право подати декларацію **за півріччя 2020 року** без коригувань на різниці, передбачені розд. III ПК (крім різниці в сумі податкових збитків минулих років). Проте при цьому до кінця 2020 року декларацію їм потрібно буде подавати щоквартально.

Особливий звітний період для сільгоспвиробників

Відновлено особливий звітний період для сільгоспвиробників. Завдяки змінам, унесеним до ПК Законом № 466, з пп. 14.1.234, де міститься визначення сільгосппродукції, виключене посилання на гл. 1 розд. XIV (у результаті це визначення стало загальним для всіх розділів ПК), а з пп. 137.4.1 ПК виключене посилання на неіснуючу статтю 209. І тепер сільгоспвиробники знову отримали право на особливий звітний період з податку на прибуток (**з 1 липня** минулого звітного року **по 30 червня** поточного звітного року).

Скоріше за все, таким правом вони зможуть скористатися з 1 липня 2020 року. Але цей момент повинні роз'яснити податківці.

Новий критерій для визнання ОЗ

Вартісний критерій для визнання основних засобів (далі – ОЗ) у податковому обліку збільшено з 6 000 грн до **20 000 грн**. Відповідні зміни внесено до пп. 14.1.138 ПК.



Важливий нюанс! Застосовувати новий вартісний критерій потрібно для об'єктів, які вводяться в експлуатацію з дати набуття чинності Закону № 466 (**23.05.20 р.**). Об'єкти ОЗ, уведені в експлуатацію до цієї дати, продовжують залишатися в статусі ОЗ і при нижчій первісній вартості.

Заборона на податкову амортизацію ОЗ, що тимчасово не використовуються

Згідно з оновленим пп. 138.3.1 ПК податкова амортизація **не нараховується за ті періоди, коли об'єкти ОЗ не використовуються** (не експлуатуються) у господарській діяльності платника у зв'язку з їх модернізацією, реконструкцією, добудовою, дообладнанням і консервацією. Це стосується також платників, які ведуть бухгалтерський облік згідно з МСФЗ.

Виробничий метод для цілей податкової амортизації

З пп. 138.3.1 ПК виключили заборону на застосування виробничого методу амортизації. Застосовувати цей метод можна для об'єктів ОЗ, які:

- вводяться в експлуатацію після набуття чинності Закону № 466 – відразу при їх введенні в експлуатацію;
- уже були в експлуатації та амортизувалися в податковому обліку іншим методом – з II–IV кварталу 2020 року (новий п. 52 підрозд. 4 розд. XX ПК, див. докладніше в «БАЛАНСІ», 2020, № 8, с. 9).

Прискорена податкова амортизація

Прискорена податкова амортизація ОЗ може застосовуватися ще 10 років. При цьому розширено перелік груп ОЗ, до яких – за дотримання певних умов – може бути застосована прискорена амортизація (п. 43¹ підрозд. 4 розд. XX ПК). Це об'єкти ОЗ:

- **групи 4** (машини та обладнання) і **групи 5** (транспортні засоби) – мінімальний строк амортизації **2 роки**;
- **групи 3** (передавальні пристрої) та **групи 9** (інші ОЗ) – мінімальний строк амортизації **5 років**. Нагадаємо, що до групи 9 податківці включають поліпшення орендованих об'єктів ОЗ. І зараз мінімальний строк амортизації таких об'єктів у податковому обліку становить 12 років.

Крім того, тепер:

- не висувається вимога про прискорену амортизацію тільки прямолінійним методом;
- мінімальні строки прискореної амортизації застосовуються незалежно від строків амортизації ОЗ, визначених у бухгалтерському обліку, а також строків і методів амортизації, установлених п. 138.3 ПК.

Акциз не мінуємо!

Податок на прибуток, розрахований у декларації, тепер не можна зменшувати на суму акцизного податку. Відповідна норма п. 15 підрозд. 4 розд. XX виключена з ПК.

Виплати нерезиденту

Зазнав серйозних змін облік податку на дохід нерезидента з джерелом його походження з України. Зокрема, стало більше об'єктів оподаткування.

Ці норми набуватимуть чинності поступово, починаючи з 1 липня 2020 року. Тому детально розглянемо зміни в оподаткуванні доходу нерезидента в наступних номерах «БАЛАНСУ».

Нові різниці

При складанні декларації за півріччя 2020 року платникові потрібно буде зважити на нові коригування на різниці. Так, фінрезультат півріччя 2020 року доведеться додатково **збільшувати**:

- на суму відшкодування збитків, компенсації неотриманого доходу (упущеної вигоди), нарахованих згідно із цивільним законодавством та умовами цивільно-правових договорів (далі – ЦПД), а також на суму штрафів, пені, нарахованих **контролюючими органами** та іншими органами державної влади за порушення вимог законодавства (оновлений пп. 140.5.11 ПК);
- на суму витрат, здійснених платником при проведенні операцій з нерезидентами, якщо такі операції не мають **ділової мети** (новий пп. 140.5.15 ПК). Визначення ділової мети наведено в оновленому пп. 14.1.231 ПК. На розраду можна сказати, що коли платник застосує коригування згідно з пп. 140.5.15

ПК, то інші аналогічні по суті коригування (наприклад, з пп. 140.5.10 ПК) він може не застосовувати.

Водночас фінансовий результат звітного періоду можна буде **зменшити** на суму податкових **збитків**, отриманих у результаті **реорганізації**, якщо платник- правонаступник і ліквідовуваний платник були пов'язаними особами протягом більше 18 місяців до дати завершення приєднання (злиття) (новий пп. 140.5.4 ПК).

Крім того, передбачена нова різниця, згідно з якою фінрезультат звітного періоду потрібно **збільшувати** на суму **30 % вартості товарів** (робіт, послуг), **реалізованих** у неконтрольованих операціях **нерезидентам** з переліків, затверджених постановами КМУ від 27.12.17 р. № 1045 і від 04.07.17 р. № 480 (пп. 140.5.51). Але коригування на цю різницю застосовується тільки **за підсумками звітного року**.

Подання фінзвітності, що підлягає оприлюдненню

Оновленим п. 46.2 ПК передбачено подання податковому органу у строк **до 10 червня** поточного року разом з аудиторським звітом фінансової звітності за минулий рік, що підлягає оприлюдненню. Скоріше за все, таку фінзвітність доведеться подати вже після закінчення карантину після її оприлюднення у строки, передбачені Законом № 540 (див. докладніше «БАЛАНС», 2020, № 16, с. 24).

ПДВ

Розглянемо основні зміни, які стосуються адміністрування ПДВ. **Скорочення**, які будуть використовуватися: **ПН** – податкова накладна; **РК** – розрахунок коригування; **ППР** – податкове повідомлення-рішення; **ЄП** – єдиний податок.

Штрафні санкції

Штрафи за несвоєчасну реєстрацію ПН/РК, передбачені абзацами першим – шостим п. 120¹.1 ПК (у відсотковому відношенні до суми ПДВ залежно від днів прострочення), а також штраф, передбачений п. 120¹.2 ПК за відсутність реєстрації ПН/РК, **не застосовуються стосовно ПН/РК, які оформлені:**

- на операції, звільнені від обкладення ПДВ;
- на операції, що обкладаються ПДВ за ставкою 0 %;
- для нарахування компенсуючих податкових зобов'язань згідно з п. 198.5, 199.1 ПК;
- для донарахування суми операції до мінімальної бази оподаткування (ПН з типом причини «15» та РК до них).

Проте **для всіх вищеперелічених ПН/РК** передбачені **інші штрафи:**

- за порушення строків реєстрації – у розмірі 2 % від обсягу постачання (без урахування ПДВ), але не більше 1 020 грн (п. 120¹.1 ПК);
- за відсутність реєстрації ПН/РК, яка була виявлена в ході податкової перевірки – у розмірі 5 % від обсягу постачання (без урахування ПДВ), але не більше 3 400 грн (п. 120¹.2 ПК).

Як бачимо, штрафи, передбачені п. 120¹.1, 120¹.2 ПК, **поширюються тепер** і на ПН/РК, оформлені на **звільнені** від обкладення ПДВ операції та на операції, що обкладаються ПДВ за ставкою **0 %**.



Є нюанс! Припустимо, штрафи на підставі п. 120¹.1 та 120¹.2 ПК за вищеназваними ПН/РК були нараховані протягом періоду з 01.01.17 р. по 31.12.19 р., але грошові зобов'язання за ними не були узгоджені (тобто ППР перебувають на стадії адміністративного або судового оскарження і зазначені в них суми ще не сплачені) станом на 23.05.20 р. У такій ситуації до платника ПДВ застосовуватимуться нові розміри штрафів.



Наша порада. У період карантину штрафи за несвоєчасну реєстрацію не діють. Тому всі ПН/РК, оформлені з 16 лютого і не зареєстровані в ЄРПН, має сенс зареєструвати до закінчення карантину. Нагадаємо, що законопроектом № 3329-д передбачено, що штрафів за несвоєчасну реєстрацію ПН/РК не має бути до 30 червня. Чекаємо на його підписання і публікацію.

Зведені ПН

Зведені ПН, оформлені для нарахування компенсуючих податкових зобов'язань згідно з п. 198.5 та 199.1 ПК, повинні бути зареєстровані в ЄРПН протягом 20 к. д. після закінчення місяця, у якому вони складені.

ПДВ-реєстрація, перереєстрація, анулювання

Заява **для ПДВ-реєстрації** подається тільки в електронній формі, при цьому строки його подання в деяких випадках змінені. Так, заява подається:

- для добровільної ПДВ-реєстрації – не пізніше ніж за 10 к. д. до початку податкового періоду, на який запланована ПДВ-реєстрація;
- для ПДВ-реєстрації у разі зміни ставки ЄП (з 5 % на 3 %) – не пізніше ніж за 10 к. д. до початку кварталу, з якого міняється ставка.

Перереєстрація платника ПДВ:

- унаслідок зміни назви (крім перетворення) – здійснюється на підставі відомостей з ЄДР, тобто без подання заяви платником ПДВ;
- у зв'язку з перетворенням – на підставі заяви від платника ПДВ. Причому якщо такий платник не подасть заяву в установленний строк, його ПДВ-реєстрація буде анульована.

Анулювання ПДВ-реєстрації у зв'язку з припиненням (за винятком перетворення) платника податків або його переходом на ЄП без сплати ПДВ здійснюється податковим органом автоматично (тобто без подання заяви платником податків). Якщо ж анулювання ПДВ-реєстрації пов'язане з перетворенням платника податків, тоді заяву потрібно подати.

Касовий метод

Тепер касовий метод обліку ПДВ можуть застосовувати також і **субпідрядники** при виконанні підрядних будівельних робіт (п. 187.1 ПК).

Формування бази оподаткування

У деяких випадках змінено принцип формування бази оподаткування:

- суми, отримані платником ПДВ як компенсація упущеної вигоди за рішенням суду (через невиконання або неналежне виконання договірних зобов'язань контрагентом) не включаються до бази оподаткування (п. 188.1 ПК);
- базою оподаткування при експорті товарів буде ціна цих товарів, зазначена в митній декларації (новий п. 189.17 ПК).

Податковий кредит

Підставою для включення сум ПДВ до складу податкового кредиту **при ввезенні товарів** тепер є тимчасові, додаткові та інші види митних декларацій, згідно з якими податок сплачується до бюджету (п. 198.6 ПК).

Також платники ПДВ, що застосовують **касовий метод** обліку цього податку, можуть відобразити податковий кредит у періоді, у якому товари (послуги) були оплачені, але не пізніше ніж через 60 к. д. з дати такої оплати. Причому незалежно від того, минуло 1 095 к. д. з дати оформлення ПН чи ні (п. 198.6 ПК).

ПДВ-пільги

Продовжено та/або змінено деякі пільги з ПДВ. Зокрема, встановлено, що:

- пільга, передбачена зараз пп. 197.1.26 ПК щодо передачі конфіскованого майна в розпорядження держустанов або установ, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів, повинна перейти до розряду операцій, які не є об'єктом обкладення ПДВ;
- увезення до України товарів для власних потреб дипломатичних представництв звільняється від обкладення ПДВ також і на підставі правил міжнародних договорів. Від обкладення ПДВ звільняються і постачання на території України товарів (послуг) у рамках надання гуманітарної допомоги дипломатичними представництвами (п. 197.2 ПК);
- з переліку пільговуваних у п. 64 підрозд. 2 розд. XX ПК виключено операції з увезення на територію України електрогенераторів, електричних трансформаторів;
- виключено п. 63 підрозд. 2 розд. XX ПК, тобто до операцій з експорту сої та ріпака застосовується ставка ПДВ 0 % для всіх суб'єктів господарювання, а не тільки для сільгосптоваровиробників;
- продовжується до 31.12.22 р. дія пільги з п. 65 підрозд. 2 розд. XX ПК (щодо надання розстрочення зі сплати ПДВ платниками податків, які імпортують обладнання та комплектуючі за переліком кодів УКТЗЕД, зазначених у цьому пункті);
- до 31.12.20 р. звільняються від обкладення ПДВ операції з безплатної передачі автомобілів у власність або користування особам з інвалідністю, а також спеціальних транспортних засобів для потреб центральних органів виконавчої влади (п. 71 підрозд. 2 розд. XX ПК). Технічно тепер у підрозд. 2 розд. XX ПК два п. 71.

Показники формули в СЕА

У формуванні показника **ΣПопРах** тепер беруть участь, зокрема, суми, вилучені та зараховані податковим органом на електронний рахунок платника ПДВ у системі електронного адміністрування податку (далі – СЕА) відповідно до ст. 95 ПК. Тобто в рахунок погашення боргу за задекларованими до сплати податковими зобов'язаннями за періоди починаючи з 1 липня 2015 року (у звітних деклараціях або уточнюючих розрахунках) (п. 200¹.3 ПК).

Якщо анулювання ПДВ-реєстрації платника було скасоване рішенням податкового органу або рішенням суду, то **сума ліміту реєстрації такого платника підлягає перерахунку** за звітний період, у якому відбулося анулювання ПДВ-реєстрації. Виняток: випадок, коли на дату скасування рішення про анулювання ПДВ-реєстрації платник податків є платником ЄП без сплати ПДВ або ж уже повторно був зареєстрований платником ПДВ.

Податковий звітний період

Скасовано кварталний звітний період (з ПК виключено п. 202.2). Сподіваємося, податкова найближчим часом роз'яснить платникам ЄП, як їм відзвітувати за квітень і травень 2020 року.

ПДФО

Розглянемо основні зміни, унесені до ПК у частині адміністрування ПДФО.

Перевірки і штрафи

Перш за все завважимо, що **строк давності для перевірки податкових агентів** з питань утримання ПДФО при виплаті заробітної плати (інших виплат у рамках трудових відносин) тепер становить **не 1 095 днів, а 2 555 днів**. Тобто строк давності для таких перевірок **збільшено з трьох років до семи (діє з 1 липня 2020 року)!**

Збільшено розмір штрафу за неподання (несвоєчасне подання) форми № 1ДФ, а також за допущені в ній податковим агентом помилки. За перше порушення розмір штрафу тепер становить 1 020 грн, а за повторне порушення протягом року – 2 040 грн (п. 199.1 ПК). Було: за перше порушення – 510 грн, а за повторне порушення – 1 020 грн.



Нагадуємо! Вищезгадані штрафи за помилки, допущені у формі № 1ДФ, не застосовуються, якщо помилки виявлені за підсумками річного перерахунку ПДФО і були виправлені.

Також **змінено розмір штрафу за неповідомлення ДПС нотаріусами** про укладення договорів оренди нерухомості. Тепер порядок застосування штрафних санкцій передбачений у спеціальній ст. 119¹ ПК і розмір штрафу становить: **680 грн** – за перше порушення і **1 360 грн** – за кожне наступне протягом року (ст. 119¹, пп. «б» пп. 170.1.5 ПК). Аналогічні штрафи передбачені і для посередників зі здачі нерухомості в оренду (пп. 170.1.6 ПК).

База обкладення ПДФО

Унесено зміни до порядку формування бази обкладення ПДФО (ст. 164 ПК), а саме:

- не включається до місячного оподаткованого доходу сума відшкодування морального збитку в розмірі, установленому у рішенні суду, якщо ця сума не перевищує чотирикратного розміру мінімальної заробітної плати, установлені на 1 січня звітного податкового року, або розмір, визначений законом (зміни до пп. «а» пп. 164.2.14 ПК);
- відстрочення на сплату ПДФО тепер можна отримати тільки у разі прощення основної суми боргу за іпотечними кредитами до закінчення строків позовної давності (пп. «д» пп. 164.2.17 ПК);
- не включається до загального оподаткованого доходу сума страхових (регламентних) виплат, страхових відшкодувань, здійснюваних Моторним (транспортним) страховим бюро України згідно із Законом від 01.07.04 р. № 1961-IV, якщо ця сума не перевищує розмір збитку, фактично завданого вигодонабувачеві (бенефіціару), обчисленого за звичайними цінами на дату такої страхової виплати (пп. «в» пп. 165.1.27 ПК).



На замітку! Якщо винагорода та інші виплати за ЦПД виплачуються фізособами – платниками ЄП четвертої групи, то фізособам-отримувачам не потрібно подавати декларацію про доходи за звітний рік і самостійно сплачувати ПДФО (зміни до пп. 164.2.2 ПК).

Оподаткування інвестиційних активів

Тепер **під продажем інвестиційного активу** розуміється повернення платникові податків коштів або майна (майнових прав), раніше внесених ним (або особою, у якої інвестиційний актив був придбаний прямо або побічно) до статутного капіталу емітента корпоративних прав, здійснюване у зв'язку зі зменшенням розміру СК емітента (пп. 170.2.2 ПК).

Якщо інвестиційний актив продається **нерезидентам** – пов'язаним особам або нерезидентам, операції з якими контролюються згідно з пп. 39.2.1.2 ПК, або отримується у таких нерезидентів, то в цьому випадку (пп. 170.2.2 ПК):

- доходи від продажу визначаються в розмірі не нижче від звичайної ціни;
- витрати на придбання – у розмірі не вище від звичайної ціни.

Такий порядок визначення доходів і витрат **не поширюється** на операції з продажу інвестиційного активу, коли покупцем є контрольована продавцем іноземна компанія або ж коли покупець залишається власником інвестиційного активу на кінець року, у якому актив був придбаний (пп. 170.2.6 ПК).

Продаж (обмін) об'єктів **незавершеного будівництва** не обкладається ПДФО, якщо виконуються умови, зазначені в п. 172.1 ПК.

Продаж рухомого майна

Тепер другий продаж (обмін) протягом звітного року одного з таких об'єктів рухомого майна, як легковий автомобіль та/або мотоцикл, та/або мопед або інший транспортний засіб, оподатковується за ставкою **5 %**. А дохід від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року третього і подальших таких об'єктів рухомого майна ободатковується за ставкою **18 %** (п. 173.2 ПК).

Оподаткування доходів підприємців на загальній системі

Зміни, які стосуються підприємців-загальносистемників, є для них у більшій своїй частині приємною новиною.

Склад витрат підприємця

Раніше серед витрат, які не включаються до складу витрат підприємця при визначенні об'єкта оподаткування, були названі «основні засоби подвійного призначення» (абзац четвертий пп. 177.4.5 ПК). Тепер замість цієї фрази наведено конкретний перелік таких об'єктів: земельні ділянки, житлова нерухомість, легкові автомобілі (пп. 177.4.5, 177.4.6 ПК).

Амортизаційні відрахування

Підприємці мають право включати до складу витрат, пов'язаних із проведенням господарської діяльності, амортизаційні відрахування. При цьому амортизації тепер підлягають також і витрати на реконструкцію, модернізацію та інші види поліпшень основних засобів. Також тепер підлягають амортизації і витрати на придбання вантажних автомобілів (пп. 177.4.5, 177.4.6 ПК).

Подання декларації

Якщо підприємець-загальносистемник протягом звітного року міняє систему оподаткування (переходить на сплату ЄП), то декларацію він повинен тепер подавати за підсумками такого року (а не кварталу, після закінчення якого він перейшов на єдиний податок, як було раніше) (пп. 177.5.2 ПК).

Якщо підприємець припиняє свою діяльність, тобто відбувається ліквідація суб'єкта господарювання, то остання декларація повинна подаватися протягом 20 к. д., що настають за місяцем, у якому відбулася така ліквідація (п. 177.11 ПК).

Податок з доходів нерезидента

Якщо підприємець виплачує на користь нерезидента-юрособи (або уповноваженої ним особи, за винятком постійного представництва нерезидента) дохід з джерелом його походження з України, він повинен нарахувати і сплатити до бюджету податок з доходів такого нерезидента (п. 177.13 ПК).

Єдиний податок

Відразу скажемо, на що слід зважити єдинникам прямо зараз у зв'язку з набуттям чинності Закону № 466.

Найбільш болісна зміна: з 1 липня для єдинників першої – третьої груп перестане діяти звільнення від сплати земельного податку за ділянки, які надаються в оренду (наймання, позику), а також за ділянки, на яких розташовані об'єкти нерухомості, що надаються в оренду (наймання, позику) (оновлений пп. 4 п. 297.1 ПК). Завважимо, що крім необхідності сплачувати податок доведеться також **подавати декларації** із цього податку.

Крім того, єдинники **третьої групи**, які:

- у II кварталі 2020 року змінили податкову адресу та/або місце провадження госпдіяльності, – повинні подати до податкового органу заяву з оновленою інформацією не пізніше **30 червня** (це вівторок) (п. 298.6 ПК);
- з 1 липня збираються змінити ставку ЄП, – повинні подати до податкового органу відповідну заяву не пізніше **15 червня** (це понеділок) згідно із загальним правилом з оновленого п. 298.6 ПК. Завважимо, що в разі зміни ставки ЄП **з 5 % на 3 % плюс ПДВ** заяву можна подати не пізніше **19 червня** (п'ятниця) (оновлений пп. «б» пп. 4 п. 293.8 ПК).

Зінаїда ОМЕЛЬНИЦЬКА, головний редактор

Олена КАНТЕРМАН, юрист

Вікторія ЯКИМАЩЕНКО, редактор